

Jakob Maksimiljan

po Božjem usmiljenju knez in škof Lavantinski,
prisednik sedeža Njih Svetosti, Rimskega papeža,
dohtar bogoslovja

i. t. d. i. t. d.

Vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda,
Jezusa Kristusa!

Preljubljeni v Kristusu!

Z apostolskim pismom, danim v Rimu dne 12. marca 1881 so sveti Oče, Papež Leo XIII. za ves katoliški svet izvanredno sveto leto oznanili.

Najpoprej vam dajem na znanje ves zapopadek tega apostolskega pisma, ki je pisano vsem, z apostolskim sedežem v zavezi stoječim patriarhom, prvakom, nadškofom, škofom in vernim kristjanom. Glasi se tako-le:

„Vojskovalna cerkev Jezusa Kristusa, ki ima najizdatnejše pomočke v pospeševanje blagostanja in mira med narodi, mora v sedanjih težavnih časih mnoge britkosti prenašati in vedno nove napade odbijati, tako da je zares podobna oni barčiči na Genezaretskem jezeru, ki jo je nekdanj vihar po valovih premetaval, akoravno je nosila Gospoda Kristusa in njegove učence. Zares, v nenavadni meri se množi ošabnost sovražnikov katoliške cerkve, njih število, njih moč in prdrznost njihovih naklepov. Ni jim zadosti, da so se sami nebeškim naukom očitno odpovedali, temveč silijo še z vso močjo in strastjo na to, da bi se cerkvi odtegnil vsak vpljiv na državne razmere in javno življenje narodov. In od ondot nasleduje, da nahaja sv. cerkev vedno več in večih zaprek pri izpolnjevanji naloge, po Kristusu ji izročene.

Britke udarce te pogubne zarote občuti najhuje Rimski Papež sam, ki je oropan svojih podedovanih pravic, in svojega vzvišenega poklica brez overe izpolnjevati ne more, ker so mu pustili kakor v zasmehovanje le še senco nekdanje kraljeve oblasti.

Prav zato čutimo ravno Mi, ki nas je Božja previdnost na to najvišjo stopinjo duhovne oblasti povzdignila in nam skrb vesoljne cerkve naložila, že dolgo vso

težo sedanjih prežalostnih razmer. Ne bomo na drobno naštevati, ker je itak vsem znano, kaj se več let že v tem našem mestu godi.

Celó tukaj, kjer je središče katoliške resnice, se zasramujejo najsvetejše reči, se skruni dostojnost apostoljskega sedeža, in žalijo hudobni ljudje z drzovito nesramnostjo veličanstvo Papeževo.

Odtegnile so se Naši oblasti mnoge ustanove, ktere je pobožnost in darežljivost naših prednikov za svete namene ustanovila in naslednikom izročila s pristavkom, naj jih varujejo za vse čase. Da, celo po onem svetem závodu že so stegnili svojo krivično roko, čigar namen je po vsem svetu širiti sv. vero, kateri si je pridobil največih zaslug ne le za krščanstvo, ampak sploh za omiko poganskih narodov, in čigar pravice se dosihmal še ni dotakniti drznol nijeden nasilnik. — Mnogo katoliških cerkev so zaprli ali porabili za posvetne namene, v tem ko se množijo shodnice krivovercev in škodljivi nauki brez kazni širijo s peresom in dejanjem. — Politični mogočniki delajo pogosto postave, ki so žaljive za katoliško cerkev in vero, in to pred našimi očmi, ki moramo po Božjem ukazu braniti krščanske koristi in pravice svete cerkve. — Brez ozira na polno oblast podučevanja, ki je Rimskemu Papežu dana, odstranjajo Našo veljavo pri podučevanju mladine; in če se Nam to dovoli, kar se nikomur ne odreče, namreč, da smemo na svoje stroške šole ustanovljati, se deželske postave tudi na te šole z vso ostrostjo obračajo. — Britki pogled takih razmer Nas more toliko huje boleti, ker si, kakor bi tudi radi, pomagati ne moremo. Bolj smo namreč v oblasti sovražnikov, kakor v svoji lastni; kajti tisto betvo prostosti, ki se nam pušča, nēma nijene podloge stalne vrednosti, ker se nam vsakčas vzeti ali skrčiti zamore.

Vrh tega nas uči vsakdenja skušnja, da te hudobije kakor kužna bolezen dalje bolj in bolj tudi ostalo truplo krščanskega sveta razjedajo in daleč okoli se širijo. Kajti ljudstva, ki so od cerkve odpadla, se vgrezujejo den na den v huje stiske; in kjerkoli je ugasnila ali oslabela katoliška vera, tam je le še ena stopinja do brezumnih nazorov in želj po novotarijah. Ako se pa najvikša in najjemenitnejša oblast Onega, ki Božje mesto na zemlji zastopa, zaničuje, je razvidno, da zgol človeška oblast ne bo imela brzd tako močnih, da bi zamogla divje puntarske duhove brzdati, ali goreče želje po brezumni svobodi v množicah zadušiti. In prav v tem je vzrok, da države, dasi so že mnogo hudega prestale, v vednem strahu pred še hujšimi nevarnostmi trepečejo.

Da bi zamogla tedaj cerkev sovražne napade odbiti in svojo nalogo v vesoljni blagor dopolniti, je treba, da se mnogo trudi in hrabro vojskuje. V tej hudi in raznoteri vojski pa, v kateri gre za čast Božjo in za zveličanje duš, bi bile vse človeške moči in težnje zastonj, ako nam ne dojde nebeška pomoč, kakor je naši dōbi primerna. Zato je bila v nevarnih in britkih časih od nekđaj navada kristjanov, da so v svojih nadlogah in strahéh v ponižnih prošnjah k Bogu pribežali, naj bi na pomoč prišel stiskani cerkvi in ji dal krepost vojskovanja in moč zmaganja. — To prelepo navado, po naših prednikih posvečeno, hočemo tudi mi posnemati, in ker dobro vemo, da se daje Bog toliko ležej preprositi, kolikor večja je naša spokornost in želja njegovo mi-

lost doseči, zato oznanujemo s pričujočim pismom vsemu katoliškemu svetu izvanredno sveto leto (jubilej), da bi Božjo pomoč izprosili in dušam k zveličanju pomagali.

Zaupajé tedaj na usmiljenje Božje in na veljavnost svetih apostolov Petra in Pavla, podelimo po oni oblasti zavezati in odvezati, katero je Gospod Nam dasi nevrednim izročil, vsem in posamesnim vernikom obojnega spola popolni odpustek vseh grehov, v podobi splošnega jubileja, ali svetega leta, ako v Evropi živeči od 19. marca do 1. novembra, to je, od praznika sv. Jožefa, ženina blažene Device Marije, do praznika vseh Svetnikov, oni pa, ki so zvnaj Evrope, od praznika sv. Jožefa do konca tekočega leta nasledne pogodbe dopolnijo, namreč:

V Rimu naj domači in ptujci, ondi živeči, dvakrat obišejo cerkev sv. Joaneza na Lateranu, sv. Petra na Vatikanu in Marije imenovane Velike, ter naj tamkaj nekoliko časa po Našem namenu molijo, da bi usmiljeni Bog povzdignil in po vsem svetu razširil slavo katoliške cerkve in apostoljskega sedeža, — da bi zatrl vse krive vere in k spreobrnjenju pripeljal vse grešnike, — in da bi krščanskim oblastnikom zastopnost, krščanskim ljudstvom pa mir in edinost podelil. Nadalje naj se v tem času enkrat pri postnih jedéh postijo, izbrati se pa more tak den, ki ni v postni zapovedi ali v polajšavi te zapovedi zapopaden, — enkrat naj zakramente sv. pokore in sv. Rešnjega telesa vredno prejmejo, — in slednjič naj kterokoli milošnjo za uboge ali za druge dobrodelne naprave podelijo. V tem oziru imenito spominjamo na one naprave ali družbe, ktere smo ne davno v posebnem listu darežljivosti vernih kristjanov priporočali; družbo za razširanje sv. vere, družbo sv. detinstva Jezusovega in za šole na Jutrovem; kajti tudi v daljnih in še divjih krajih toliko šol ustanoviti, da bi potrebam zadostovale, je naša presrčna želja pa tudi naš trdni sklep. — Vsi drugi verniki pa, kjerkoli zvnaj Rimskega mesta živeči, naj obišejo one cerkve, ktere jim bodo domači škofje, ali njihovi namestniki in opravniki, ali z njihovim pooblastenjem domači dušni pastirji odkazali, in sicer, kjer so v fari tri cerkve, vsako dvakrat, kjer so le dve cerkvi, vsako trikrat, in kjer le ena cerkev, tisto šestkrat; vrh tega naj še tudi opravijo ona dobra dela, kterih smo spredej omenili. — Dovolimo na dalje, da se zamorejo ti odpustki tudi dušam, ktere so se v Božji ljubezni iz tega sveta ločile, v duhu priprošnje darovati. — Škofom po vseh krajih dajemo oblast, da zamorejo kapitolom, svetnim in redovnim zadrugam, družbam in bratovščinam in vsakterim zavodom, kteri odločene cerkve v procesijah obiskujejo, število teh obiskovanj po svoji modri previdnosti zmanjšati.

Dovolimo tudi, da zamorejo ravno te odpustke prejeti vsi oni, kteri po morji ali po suhem potujejo, ako domu se vrnivši ali na katerem drugem kraji za nekaj časa bivajoči, ondotno poglavitno ali farno cerkev šestkrat obišejo, in druga, spredej omenjena dobra dela dostojno opravijo. — Redovnikom obojnega spola, tudi pod stalnim samostanskim zaporom živečim, pa tudi vsem drugim vernikom in svetnim in redovnim duhovnikom, kterim ječa, bolezen ali drug pravni vzrok brani, da omenjenih dobrih del vseh ali nekterih dopolniti ne morejo, milostno dovolimo, da jim sme spovednik taka

dobra dela spremeniti v druga, ali jih preložiti na drug pripravnejši čas, in da sme obhajilo spregledati takim otrokom, ki še niso za prvo sv. obhajilo.

Vsem in posamesnim krščenikom, svetnim, duhovnim in redovnim ktereakoli reda in zavoda, naj bi ga bilo tudi posebej treba omeniti, dajemo vrh tega dovoljenje, da si smejo izmed djansko potrjenih spovednikov izvoliti ktereakoli svetno-duhovnega ali redovnega spovednika; istega dovoljenja se smejo poslužiti tudi nune, novicinje in druge pod samostanskim zaporom živeče ženske, samo da more izvoljeni spovednik sploh biti za nune potrjen. — Spovednikom pa podelimo o tej priliki pa le za čas tega svetega leta vse one oblasti, ktere smo jim dali o drugem jubileji, ki smo ga razpisali dne 15. februarja leta 1879 z Našim apostolskim pismom, z besedo „Papeži“ začensim; izvzeto je le to, kar smo v onem listu izvzeli.

Da pa zveličavni sad, ki se nam ponuja, v tem svetem letu toliko bolj gotovo in obilno dosežemo, naj si vsi in pred vsem prizadevajo, da bodo v tem času presveto Mater Božjo z posebno gorečnostjo častili. — Sveto leto pa postavljamo pod varstvo sv. Jožefa, najčistejšega ženina preblažene device Marije, ktereга je moj prednik preslavnega spomina, Piji IX. za patrona vesoljne cerkve proglasil in ktereга naj bi vsi krščeniki den na den ponižno na pomoč klicali. — Slednjič še vse opominjamo, da bi v duhu pobožnosti božje poti opravljali k takim cerkvam božjih svetnikov, ktere se po raznih deželah v posebnem pobožnem čislju imajo; med kterimi na Laškem zlasti slovi hišica preblažene Device Marije Lavretanske, ktero spomin največih skrivnosti priporoča.

V moči svete pokorščine zapovedujemo tedaj in veljevamo vsem in posamesnim škofom, njih namestnikom in opravnikom, in kjer teh ni, vsem dušnim pastirjem, da kakor hitro to pismo v prepisu ali natisu do njih pride, ga vsak v svojem okraji proglasiti da, in vernemu ljudstvu, po primernih pridigah kolikor mogoče dobro pripravljenemu, cerkve za obiskovanje določi.

Da pa to pismo, ki do vseh krajev dospeti ne more, vendar vsem znano postane, je naša volja, da njegovi prepisi ali natisi, da so le po javnem biležniku podpisani in s pečatom cerkvenega dostojnika potrjeni, vsepovsod isto veljavo imajo, ktero bi to pismo imelo, ako bi se jim izročilo ali pokazalo.

Dano v Rimu pri svetem Petru s prstanom ribčevim dne 12. marca 1881, v četrtlem letu Našega papeštva.

LEO XIII., papež.

Zares, vzrokov in potreb imamo dosti, da molimo. Kajti kamorkoli se ozremo, zagledamo več žalostnega, kakor veselega.

V mnogih krajih, tudi v naši domovini, so po natornih nezgodah ne le posamesniki, ampak tudi cele srenje in tu in tam celó obširni okraji nezumno škodo na svojem imenji in premoženji trpeli. Uboštvo in revščina trkate že na vrata takih hiš, ktere jih poprej niso poznale.

Slišali smo in nekteri morda že tudi skusili, kako slabo se v nekterih krajih sedma zapoved Božja spoštuje. Ropi in tatvine so takó rekoč na dnevnem redu. In bolj ko kedaj poprej se v obče tožuje, da ni več varno ne premoženje ne življenje.

Ni tedaj treba moliti, da boljših časov včakamo? Smemo pa tudi zanesljivo upati, da se zopet povrnejo?

Gotovo. Bog nam jih želi dati in nam jih bo dal, ako ga prosimo, pa se tudi te milosti vredni skazemo.

Kako pa naj prosimo in molimo? S čistim, skesanim in spokornim srcem.

K temu pa nas sv. Oče ravno po svetem letu zbuja in napeljuje.

Kakor je vselej bilo in po katoliškem nauku drugače biti ne more, so sv. Oče tudi za pričujoče sveto leto za pogodbo odpustkov postavili vredno prejemanje sv. zakramentov, to je, da svojo vest očistimo v odkritosrčni izpovedi, ktera je sklenjena s čreznatornim kesanjem in resničnim sklepom poboljšanja.

V polajšanje tega so podelili sv. Oče spovednikom najširše oblasti, spovedencem pa najširšo svobodo pri izvolitvi spovednika. Prav zato se tudi pred Bogom nihče ne bo mogel izgovarjati, ako je ponujeno priliko zamudil, z Bogom se spraviti.

Pojdimo v tem svetem letu sami s seboj v sodbo, in sicer vsak po svojem stanu in poklicu, in po dolžnostih, ktere mu njegov stan in poklic nalaga. Preiščimo se vestno, ali nismo morebiti mi sami krivi nadlog, ki nas stiskajo? Morebiti po tem, da se prevnemarno poslužujemo pomočkov, ki so edina podlaga boljše bodočnosti.

Kteri so ti pomočki?

Oni so, ktere hrani vera, krščanstvo, katoliška cerkev. V njej so shranjeni, kakor v veliki nebeški zakladnici. Vera jih v tej zakladnici poišče, in jih rabi in obrača v srečo posamesnih in v blagor občinstva. To pa zamore le vera, ki je živa, delavna, razsvitljena in vtrjena na prepričanje, da je Bog sam cerkev vstanovil in jo vsake zmote varuje; — to zamore le vera, ki vodi in vlada vse misli, vse občutke, vse težnje in dejanja človekova. Dodeli nam usmiljeni Bog, da bi taka vera vladala v nas vseh in v vsakem posebej!

Sv. Oče milujejo, kakor ste slišali, da se vpljiv cerkve in krščanstva na javne razmere dalje bolj krči, zadržuje, ovira. In prav v tem je izvir neštevilnih nadlog. Prosimo Boga, da se obrne na bolje! In gotovo se bodo zboljšale javne zadeve, in brez strahú pojdemo bodočnosti nasproti.

Da povem v kratkem: kjer je pomoči treba in rešitve pred še hujšimi zlegi, kakor se že zdaj od raznih strani poročajo, nam jo zamore dati le krščanska vera in njena mati, katoliška cerkev. Da se to zgodi, prosimo Gospoda!

Preljubljeni v Kristusu! prosimo in molimo, naj ljubi Bog vse tako obrne, da vidni Poglavar sv. cerkve pri svojem vladanju zopet ono svobodo dosežejo, ki jim pristje in je potrebna, ktere pa zdaj po večem pogrešajo.

Poslužujte se toraj vestno svetega leta v svoje lastno zveličanje; kajti le tako dosežemo njegov namen: poboljšanje občnih in javnih razmer. Z našim poboljšanjem se bodo tudi časi poboljšali.

Domači dušni pastirji vam bodo po mojem ukazu cerkve ali kapele odločili, ktere bote v dosego sv. odpustkov obiskovali. Podučili vas tudi bodo, kaj naj v dosego sv. odpustkov molite, in vam naznanili molitevske in pobožne knjige, ktere so v te namen najbolj pripravne.

„Ne bodite si v skrbi; temoč v vseh zadevah naj v molitvah in priporočbah z zahvaljenjem vaše prošnje znane bodo pred Bogom. In mir Božji, kteri ves um pre-sega, varuj vaša srca in vašo pamet v Kristusu Jezusu“. (Fil. 4, 7.)

V Mariboru četrto postno nedeljo (27. marca) 1881.

JAKOB MAKSIMILJAN,

knez in škof.

Ta pastirski list naj se prvo nedeljo po prejetji pri dopoldenski božji službi (in kjer je dvojno opravilo, pri obojnem) vernemu ljudstvo s prižnice bere.